

SIGNIFICANCE

Unlike the traditionally conceived Marian Column on the Lower Square, which is a typical plague monument, the author of the iconographic program of the Trinitarian honorary column, Wenzel Render, approached his life's work as a celebration of the Christian faith, with an emphasis on the Austrian provincial patriotism. Given that the construction and sculptural decoration were carried out solely by Olomouc artists and craftsmen, it can also be seen as a manifestation of local patriotism.

CHAPEL

A unique chapel with a circular ground plan is housed in the base of the honorary column. It was built by the author of the column Wenzel Render and his successor Philip Sattler, who finished the chapel. Its internal height is 12 m and the diameter is only 237 cm. The chapel is topped by a vaulted dome with a lantern with six circular windows. | Photo 6

The interior of the chapel is decorated with five semi-circular windows and an entrance, equipped with massive, ornately decorated iron bars. The space above the windows is filled with six picture fields with relief decoration. The theme of the reliefs is sacrifice. The floor is laid out with sandstone tiles in the shape of six-pointed stars and hexagonal slate tiles.

Dreifaltigkeitssäule

Die monumentale Säule der Heiligen Dreifaltigkeit ist ein einmaliges Olomoucer Denkmal, das dank seiner Einzigartigkeit eine Aufnahme in die UNESCO- Welterbeliste verdient hat. Mit ihrem Ausmaß, Vielfalt, Komplexität und feinem Skulpturenschmuck hat die Säule weltweit keine Parallele.

Wussten Sie, dass...

- die Säule mit ihren 32 Metern die höchste barocke Statuengruppe Mitteleuropas ist?
- der Bau der Säule 37 lange Jahre dauerte?
- an der Stelle der Säule ursprünglich der Herkulesbrunnen stand?
- die Sandsteinsäule ursprünglich weiß war dank einem Bleiweiß-Anstrich?
- die Ehrensäule der Heiligen Dreifaltigkeit eine Kapelle verbirgt?

GESCHICHTE

Der Bau des Dreifaltigkeitsdenkmals begann auf dem Oberen Platz in 1717 und wurde 1754 abgeschlossen. Am 9. September 1754 wurde die Säule vom Olmoucer Bischof und dem Kardinal Troyer in Anwesenheit des Kaiserpaars Maria Theresia und Franz von Lothringen feierlich eingeweiht. Eine Gedenktafel ist über dem Eingang zur Kapelle angebracht und verkündet: „Dem dreieinigen und wahren Gott in Anwesenheit Ihrer Majestäten Franz und Theresia wurde dieser Riese von Kardinal Troyer am 9. September eingeweiht“. (Ein Chronogramm zeigt das Jahr 1754). | Foto 1

Der Entwurf, welcher Ende 1715 vom Olmoucer Stadtrat genehmigt wurde, war vorgelegt vom lokalen Bauunternehmer und Steinmetz Wenzel Render, der schon damals den Bau einer Pestsäule auf dem Unteren Platz plante. Unter seiner Leitung entstand bis zum Tage seines Todes in 1733 das Niveau der unteren Etage, einschließlich der Kapelle. Render zog seinen Freund und Mitarbeiter, den Bildhauer Phillip Sattler, hinzu, der sechs Reliefs mit Apostelhalbfiguren an der ersten Säulen-Etage sowie Reliefs in der Kapelle schuf. Der unverheiratete und kinderlose Render vermachte sein gesamtes Vermögen

für Fertigstellung der Säule. Nach kurzer Unterbrechung übernahmen die Steinmetzen Franz Thoneck und Johann Wenzel Rokicky die Arbeiten und ab 1737 wurden die Arbeiten von Johann Ignatius, Rokicky's Sohn, und Antonin Scholz fortgesetzt. Sie bauten die Säule „von den runden Fenstern aufwärts“. Die Bildhauerarbeiten sowie die Apostelreliefs, Heiligenfiguren und Fackelträger wurden von Andreas Zahner zwischen 1745–1752 durchgeführt. Er modellierte auch die Figurengruppe der Dreifaltigkeit auf der Spitze der Säule, die um das Jahr 1750 herum Simon Forstner aus Kupfer prägte und vergoldete. | Foto 2

Nach Zahner's Tod in 1752 beteiligten sich Wolfgang Träger und Johann Michael Scherhauf an der Fertigstellung der Skulpturen.

BESCHREIBUNG

Die aus Steinblöcken gebaute Ehrensäule hat die Gestalt eines hexagonalen dreistöckigen konischen Prismas. Der kreisförmige Grundplan der Säule (Durchmesser 17 m) ist in der Form des Sterns von Bethlehem aufgebaut. Der Körper der Säule wird von Heiligenstatuen in drei Höhenebenen geziert. Dies ist weltweit die größte Gruppe von Barock Statuen, welche eine Kapelle von außen schmücken (siehe Diagramm). Am Postament der oberen Säule befinden sich ovale Reliefs personifizierter göttlicher Tugende Glaube, Hoffnung und Liebe. | Foto 3

Eine Figurengruppe aus vergoldetem Kupferblech am Schaft der Säule stellt die Himmelfahrt Mariä dar. | Foto 4 Darüber befindet sich eine goldene Kugel. Es handelt sich um die Nachbildung einer Kanonenkugel aus der Zeit der preußischen Belagerung von 1758, als die Säule beschädigt wurde. Solche Kugeln wurden in Hausfassaden und Säulen als Erinnerung daran eingesetzt, dass die Festung Olomouc der Belagerung widerstand. | Foto 5

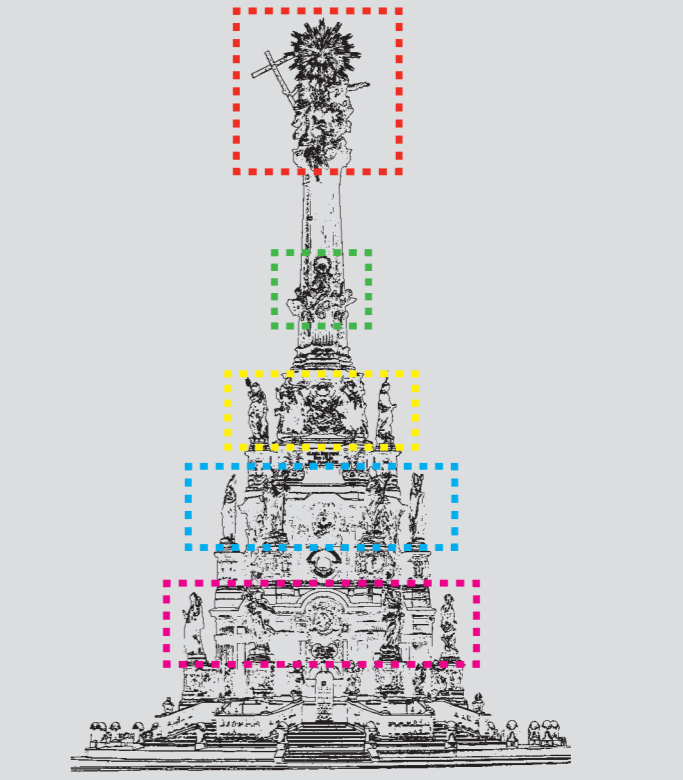
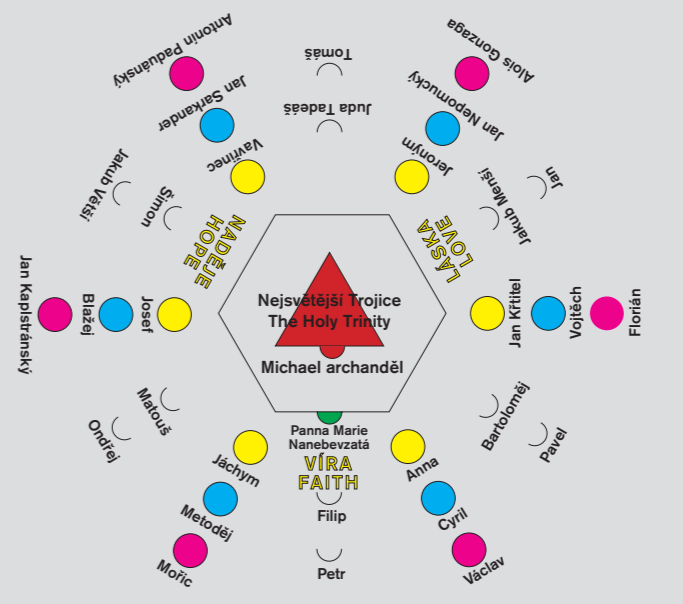
An der Spitze der Säule befindet sich eine Statuengruppe der Heiligen Dreifaltigkeit mit dem Erzengel Michael, die Krone des gesamten Denkmals. | Foto 2 Im Jahre 1753 wurden schließlich vom Olmoucer Stadtmaler Ludwig Ignatius Müller alle Steinteile der Säule sowie der Skulpturenschmuck mit heißem Öl konserviert und mit weißem, Marmor imitierenden, Anstrich versehen, so dass der ursprüngliche Farbton der Säule von der heutigen dunklen Oberfläche stark abwich.

BEDEUTUNG

Im Gegensatz zur traditionell konzipierten Mariensäule auf dem Unteren Platz, welche eine typische Pestsäule ist, gestaltete der Autor des ikonographischen Programms der Dreifaltigkeitssäule, Wenzel Render, sein Lebenswerk als eine Ode an den christlichen Glauben, mit Schwerpunkt auf österreichischem Patriotismus. Da am Bau und Skulpturenschmuck ausschließlich Olmoucer Künstler und Handwerker beteiligt waren, kann es auch als lokalpatriotisches Werk verstanden werden.

KAPELLE

Im Sockel der Säule ist eine einzigartige Kapelle mit kreisförmigem Grundriss eingebaut. An ihrem Bau war der Autor der Säule Wenzel Render beteiligt sowie sein Nachfolger Philipp Sattler, der die Kapelle vollendete. Es handelt sich um einen 12 m hohen Raum mit einem Durchmesser von nur 237 cm. Die Kapelle ist überdacht mit einer Kuppel und Laterne, die von sechs runden Fenstern durchbrochen ist. | Foto 6 Das Innere der Kapelle dekorieren fünf halbrunde Fenster und ein Eingangsportal mit einem massiven, ornamental verzierten, schmiedeeisernen Gitter. Den Raum oberhalb der Fenster füllen sechs Bildfelder mit Reliefdekor. Thema der Reliefs ist das Opfer. Der Boden ist mit Sandsteinfliesen in Form sechszackiger Sterne und sechseckiger Schieferplatten ausgekleidet.

Olomouc

... UNESCO

Sloup Nejsvětější Trojice

Jedinečnou olomouckou památkou, která si svou výjimečností v roce 2000 vysloužila zapsání na Seznam světového dědictví UNESCO, je monumentální sloup Nejsvětější Trojice. Sloup je svými rozměry, rozmanitostí, náročností a vytříbeností sochařské výzdoby dílem nemajícím ve světě obdoby.

Věděli jste, že...

- sloup je se svými 32 metry nejvyšší barokní sochařskou skupinou ve střední Evropě?
- stavba sloupu trvala dlouhých 37 let?
- na místě sloupu původně stávala Herkulova kašna?
- pískovcový sloup byl původně bílý díky nátěru olovnatou bělobou?
- čestný sloup Nejsvětější Trojice v sobě ukrývá kapli?

2

HISTORIE

Stavba trojičního monumentu započala na Horním náměstí roku 1717 a ukončena byla v roce 1754. Dne 9. září 1754 byl sloup slavnostně posvěcen olomouckým biskupem a kardinálem Troyerem za účasti císařského manželského páru Marie Terezie a Františka Lotrinského. Pamětní deska je umístěna nad vchodem do kaple a hlásá: „Trojičínému a pravému Bohu za přítomnosti veličenstev Františka a Terezie tento velikán posvěcen kardinálem Troyerem 9. září“ (chronogram dává letopočet 1754). | Foto č. 1

Návrh schválený na přelomu let 1715 a 1716 olomouckou městskou radou předložil místní stavební podnikatel a kameník Václav Render, angažující se již v té době na vybudování morového sloupu na Dolním náměstí. Pod jeho vedením stavební práce dospěly do jeho smrti v roce 1733 do úrovně dolní etáže včetně kaple v těle monumentu. Ke spolupráci Render přizval svého přítele a spolupracovníka sochaře Filipa Sattlera, jenž vytesal šestici reliéfů s polopostavami apoštolů na plášti prvního podlaží sloupu a reliéfy v kapli. Svobodný a bezdětný Render na dobudování sloupu odkázal celý svůj majetek.

Po krátkém přerušení stavbu převzali kameníci František Thoneck a Jan Václav Rokický. Rokického syn Jan Ignác a Antonín Scholz pokračovali od roku 1737 v budování sloupu „od kulatých oken nahoru“.

Plastickou výzdobu monumentu, reliéfy apoštolů, sochy světců a světloňošů vytvořil mezi lety 1745–1752 Ondřej Zahner. Ten také vymodeloval vrcholovou trojiční skupinu, kterou kolem roku 1750 z mědi vytepal a pozlatil Jan Šimon Forstner. | Foto č. 2

Po Zahnerově smrti se v roce 1752 na závěrečných úpravách sochařské skupiny podíleli Wolfgang Träger a Jan Michael Scherhauf.

POPIS

Čestný sloup má podobu šestibokého trojetážového kónického hranolu sestaveného z kamenných kvádrů. Kruhový půdorys sloupu (o průměru 17 metrů) je členěn ve tvaru betlémské hvězdy.

Tělo sloupu zdobí sochy světců rozmístěné do tří pater. Jedná se o největší seskupení barokních soch na světě zdobících kapli zvenčí (viz schéma).

Na postamentu vrcholového sloupu jsou v oválných reliéfech personifikované božské ctnosti Víra, Naděje a Láska. | Foto č. 3

Na dřívku sloupu je umístěna plastická skupina Nanebevzetí Panny Marie ze zlaceného měděného plechu. | Foto č. 4

Nad ní se nachází zlatá koule, která je replikou koule z pruského obléhání roku 1758, kdy byl sloup poškozen. Koule byly vsazovány do fasád domů a do sloupů na památku, že olomoucká pevnost odolala obléhání. | Foto č. 5

Sloup ukončuje sousoší Nejsvětější Trojice s archandělem Michaelem, jímž celý monument hmotově i významově vrcholí. | Foto č. 2

Na závěr v roce 1753 olomoucký městský malíř Ludvík Ignác Müller zakonzervoval horkým olejem a natřel bílou barvou, imitující mramor, všechny kamenné části sloupu i sochařskou výzdobu, takže původní barevné vyznění sloupu bylo od dnešního tmavého povrchu značně odlišné.

VÝZNAM

Na rozdíl od tradičně koncipovaného Mariánského sloupu na Dolním náměstí, který je typickým morovým památkem, pojednal autor ikonografického programu čestného trojičního sloupu, Václav Render, své životní dílo jako oslavu křesťanské víry s důrazem na rakouský zemský patriotismus. Vzhledem k tomu, že se na stavbě i výzdobě sousoší podíleli výhradně olomoučtí umělci a řemeslníci, lze je chápat i jako manifestaci lokálního vlastenectví.

KAPLE

Do podstavce čestného sloupu je vestavěna unikátní kaple kruhového půdorysu. Pracoval na ní autor sloupu Václav Render i jeho následovník Filip Sattler, který kapli dokončil. Jedná se o prostor o vnitřní výšce 12 m a průměru pouhých 237 cm. Kaple je zaklenuta kupolí s lucernou prolomenou šesti kruhovými okny. | Foto č. 6

Vnitřek kaple zdobí pět půlkruhových oken a vstupní portál, opatřený masivní, ornamentálně zdobenou kovanou mříží. Prostor nad okny vyplňuje šest obrazových polí s reliéfní výzdobou. Tématem reliéfů je obět.

Podlaha je vyskládána z pískovcových dlaždic ve tvaru šestičlenných hvězd a šestiúhelníkových břidlicových dlaždic.

6

Holy Trinity Column

The majestic Holy Trinity Column is a remarkable monument which, in the year 2000, earned the distinction of becoming a UNESCO World Heritage Site due to its uniqueness. With its size, diversity, complexity and sophisticated sculptural decoration, the column has no parallel in the world.

Did you know that...

- with its 32 meters, the column is the highest Baroque sculptural group in Central Europe?
- the building of the column lasted 37 long years?
- the Hercules Fountain once stood on the place of the column?
- the sandstone column was originally white due to a white lead coating?
- the Holy Trinity Column hides a chapel inside?

HISTORY

The construction of the trinity monument began on the Upper Square in 1717 and was finished in 1754. On 9th September 1754, the column was ceremonially consecrated by Olomouc's bishop, Cardinal Troyer, in the presence of the Empress Maria Theresa and her husband, Francis I of Lorraine. A commemorative plaque is placed over the entrance to the chapel and proclaims: *“To the triune and true God, in the presence of Majesties Francis and Theresa, this colossus was consecrated by Cardinal Troyer on September 9th”* (a chronogram gives the year 1754). | Photo 1

The project, approved at the turn of 1715 and 1716 by the Olomouc city council, had been submitted by local building contractor and stonemason Wenzel Render, who had been taking part in building a plague column on the Lower Square at that time.

Under Render's leadership, by the time of his death in 1733, the column had reached the height of a single-storey building, with a chapel inside. Render involved his friend and collaborator, the sculptor Phillip Sattler, who carved six relief figures of apostles on the first floor of the column and also reliefs in the chapel. The unmarried and

childless Render bequeathed his entire estate to complete the column.

After a brief interruption, the construction was taken over by stonemasons Franz Thoneck and Johann Wenzel Rokický. From 1737, Rokický's son Johann Ignaz and Antonin Scholz continued to build the pillar “up from round windows”.

The remaining masonry decoration of the monument, the relief figures of apostles, statues of saints and torch-bearers were carried out by Andreas Zahner between 1745 and 1752. He also modelled the topmost Trinitarian group that was cast in copper and gilded by Simon Forstner. | Photo 2

After Zahner's death in 1752, Wolfgang Träger and John Michael Scherhauf participated in finishing the sculptures.

DESCRIPTION

The honorary column takes the form of a hexagonal three levelled cone prism built from stone blocks. The circular column base (17 m in diameter) is structured in the shape of the Star of Bethlehem.

The body of the column is decorated with statues of saints laid out in three levels. It is the largest group of Baroque statues in the world decorating the exterior of a chapel (see diagram).

At a footstall at the top column, the divine virtues Faith, Hope, and Love are personified in oval reliefs. | Photo 3

A sculptural group of the Assumption of the Virgin Mary made from gilded copper is placed on the shaft of the column. | Photo 4

Above it, there is a golden ball, a replica of a cannonball from the time of the Prussian siege of 1758, when the column was damaged. Such shots were being embedded into facades and columns to commemorate that the Olomouc fort withstood the siege. | Photo 5

The column is dominated by a sculptural group of the Holy Trinity with the Archangel Michael, which culminates the mass as well as the substance of the entire monument. | Photo 2

Finally, in 1753, the Olomouc city painter Ludwig Ignatius Müller preserved all stone parts of the column, as well as the sculptural decoration, with hot oil and white paint, which imitated marble. Thus, the original colour tone of the column differed considerably from today's dark surface.

Aktuální tip

Kaple sloupu Nejsvětější Trojice je přístupná od dubna do září (9:00–17:00) a je v ní zajištěna průvodcovská služba.

Current tip

The Chapel of the Holy Trinity Column is open from April to September (9am to 5pm) with guide services provided.

Aktueller Tipp

Die Kapelle der Dreifaltigkeitssäule ist von April bis September geöffnet (9:00–17:00 Uhr) incl. Führung.

INFORMAČNÍ CENTRUM OLOMOUC
OLOMOUC INFORMATION CENTRE
INFORMATIONSZENTRUM OLOMOUC

Horní náměstí – podloubí radnice
Horní náměstí (Upper Square) – Town Hall arcade
Horní náměstí (Oberring) – Rathauslaubengang
Tel.: +420 585 513 385, +420 585 513 392
denně | daily | täglich 9:00–19:00
e-mail: infocentrum@olomouc.eu
www.facebook.com/informacni.centrum.olomouc
tourism.olomouc.eu

